

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

3. Miejscowość

STRUMIENNA

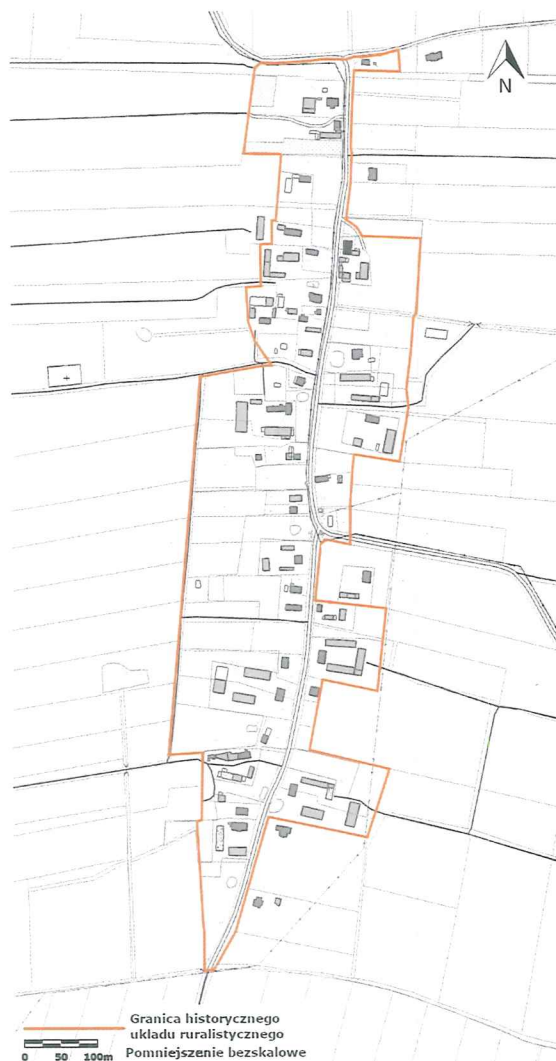
1. Nazwa

HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI

2. Czas powstania

1310 r.; XIX w.; pocz. XX w.

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

obszar wsi

5. Przynależność administracyjna

województwo dolnośląskie

powiat górowski

gmina Góra

6. Współrzędne geograficzne

N: 51°41'36", E: 16°29'36"

7. Użytkowanie obecne

mieszkalne
rolnicze

8. Stan zachowania

4

Mapa w skali 1:5000 w zał. nr 1.

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Nazwy: Geyzbach (1310), Geysebuch (1375), Geisbach (1791), Gaisbach / Geisbach (1830, 1845-1945)

Historia: Wieś o metryce średniowiecznej (pierwsze wzmianki 1310 r.). Do czasów II wojny światowej stanowiła dobra kameralne miasta Góra. W poł. XVIII w. wśród mieszkańców wsi wymieniano 11 kmieci, 3 zagrodników i chałupników. W 1791 r. na terenie wsi odnotowano dwa wolne dobra. W poł. XIX w. we wsi funkcjonowała szkoła, odnotowano gorzelnię, warsztat tkacki, kuźnię, kołodzieja, wymieniano dwa wolne sołectwa. Przy płn. granicy wsi poprowadzono linię kolejową Bojanowo - Góra - Głogów zapoczątkowaną w 1885 r. i rozbudowaną w 1906 r. z dworcem kolejowym w Strumiennie. Obecnie linia kolejowa nie istnieje.

Strumienna jest wsią o układzie ulicówki. W płn. części miejscowości po wsch. stronie drogi wiejskiej zachowany jest jeden z budynków zespołu dworca kolejowego. Historyczną zabudowę wsi tworzą, luźno lokowane po obu stronach drogi zagrody z obiektami pochodzącymi z k. XIX, pocz. XX w. Budynki to w większości skromne obiekty murowane o prostych, zwartych bryłach, opartych na rzutach wydłużonych prostokątów, kryte stromymi dachami dwuspadowymi, z pokryciem z dachówki karpiołki w kolorze ceglonym, o elewacjach wykonanych tynkiem lub ceglanych. W zabudowie wsi wyróżniają się okazałe, bardziej rozbudowane architektonicznie budynki mieszkalne w zagrodach nr 12, 13, 20, 31 oraz wieżowa stacja transformatorowa. W obrębie płd. części miejscowości zachowana jest historyczna nawierzchnia kamienna drogi. Na terenie wsi posadowionych jest kilka współczesnych budynków mieszkalnych.

W II poł. XIX w., przy drodze biegnącej z płn. części wsi na zach., założono cmentarz ewangelicki. W 1975 r. wydano decyzję o jego zamknięciu.

Istniejące zagrożenia: rozbiórka historycznej zabudowy, przebudowa historycznych obiektów w sposób powodujący naruszenie ich tradycyjnych wartości, lokowanie nowych obiektów w obszarach i w sposób naruszający historyczną kompozycję oraz układ, w miejscach historycznie nieuzasadnionych, wprowadzanie zabudowy w obszary historycznie niezabudowane, w szczególności na zatyla działek, dogęszczanie zabudowy, budowa nowych obiektów w ahistorycznej formule, z zastosowaniem materiałów wykończeniowych i kolorystyki obcej lokalnej tradycji budowlanej.

Postulaty konserwatorskie: zachowanie i rewaloryzacja historycznej kompozycji i układu przestrzennego wsi, rozplanowania dróg, placów, przebiegu linii zabudowy, historycznych podziałów funkcjonalnych, prowadzenie działań i robót budowlanych w obiektach historycznych zgodnie z zasadami ochrony zabytków, w nowych obiektach kontynuacja lokalnej tradycji budowlanej w zakresie kompozycji przestrzennej lokalizacji, skali, gabarytów, rozplanowania, formy architektonicznej, zastosowanych materiałów wykończeniowych, zachowanie i utrzymanie w tradycyjnej formule budynków mieszkalnych nr 12, 13, 20, 31, budynku kolejowego (obecnie budynek mieszkalny nr 62) stacji transformatorowej, historycznej, kamiennej nawierzchni drogi wiejskiej.

Bibliografia, źródła: Gmina Góra. Studium środowiska kulturowego, M. B. Czyszczoń, D. Wiśniewska, E. Dymarska, Wrocław 2006, archiwum zakładowe DWKZ

Materiał kartograficzne

Messtischblatt – nr 4364 arkusz SCHÜTTLAU 1933 r.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

mgr Beata Basa Miodyńska
sierpień 2024 r.

